25/08/2023

Άγιος Διονύσιος, το αρχοντόπουλο της Ζακύνθου

/ Γνώμες

Άγιος Διονύσιος, το αρχοντόπουλο της Ζακύνθου

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Υπήρξε πρότυπο ανιδιοτέλειας, αλτρουισμού και κοινωνι-κής αλληλεγγύης, μέχρις του σημείου να προστατέψει τον δολοφόνο του αδελφού του και με το βαθύβλυστο θρησκευτικό του συναίσθημα, αναγορεύτηκε στις άγιες μορφές της χριστιανοσύνης μας, ο άγιος Διονύσιος εκ Ζακύνθου, επίσκοπος Αιγίνης. Ο άγιος Διονύσιος είδε το φως της ζωής στο χωρίο Αιγιαλός της Ζακύνθου το 1547. Το κοσμικό του όνομα ήταν Δραγανίγος ή Γραδενίγος Σιγούρος. Είχε την ηθική ευτυχία να μεγαλώσει σε ένα προηγμένο κοινωνικά και οικονομικά περιβάλλον και να λάβει μια πολύ υψηλού επιπέδου για την εποχή ανατροφή και παιδεία. Οι γονείς του είχαν ενεργό συμμετοχή στους πολέμους κατά των Ενετών και των Τούρκων και απέκτησαν έτσι αριστοκρατικούς τίτλους ευγενείας. Το όνομα του πατέρα του ήταν Μώκιος και της μητέρας του Παυλίνα, ενώ είχε ακόμα και δυο αδέλφια τον Κωνσταντίνο και την Σιγούρα. Χωρίς ιστορικά να είναι τεκμηριωμένο,

πληροφορίες απο την κοινωνική ζωή της Ζακύνθου, φέρουν τον Αγιο Διονύσιο να είχε ως ανάδοχο τον άγιο Γεράσιμο. Σημαντικό ρόλο στην διαπαιδαγώγηση του νεαρού Σιγούρου έπαιξε ο εν κατοίκω δάσκαλός του Καιροφυλάς, που τον μύησε τόσο στα ελληνικά γράμματα, όσο και στην εκκλησιαστική παιδεία. Ο άγιος Διονύσιος είχε ξεχωριστή έφεση τις ξένες γλώσσες. Μιλούσε έτσι άπταιστα ιταλικά, πέραν των ελληνικών, ενώ διασώζεται μια επιστολή του στα αρχαία ελληνικά με πολύ υψηλού επιπέδου κριτικά σχόλια, πάνω στην θεολογική παρουσία του Γρηγορίου του Παλαμά, που αναδεικνύει την εξαίρετη γνώση του στα αρχαία ελληνικά, συνάμα όμως και την πολυμερή θεολογική του παιδεία.

Ο νεαρός Διονύσιος, απο νωρίς εξεδήλωσε αγάπη και ζήλο για το χριστιανικό δόγμα και την ορθοδοξία ευρύτερα. Με τον θάνατο των γονιών του, μόλις σε ηλικία 20 ετών ο άγιος, αφού πρωτίστως δώρησε όλη την περιουσία του στον αδελφό του, με την σαφή δέσμευση για την αποκατάσταση της αδελφής του, δόθηκε στον μοναχισμό. Η μεγάλη οικονομική του ευμάρεια που προμήνυσε μια άνετη και εξασφαλισμένη ζωή, δεν τον εμπόδισε να υιοθετήσει την φυσική του κλήση, που ήταν ο μοναχισμός. Εκάρη έτσι μοναχός με το όνομα Δανιήλ, στην μονή Στροφάδων, νότια της Ζακύνθου. Πολύ σύντομα με τον σκληρό ασκητικό βίο, τον οποίο υπηρετούσε με απαρασάλευτη πίστη, αλλά και την επίπονη μελέτη θεόπνευστων κειμένων, αναδείχθηκε σε κυρίαρχη μορφή του ασκητισμού και αποσπώντας την αποδοχή και εκτίμηση όλων των μοναχών, έγινε ηγούμενος της μονής. Μετά απο ένα χρόνο, ο μοναχός θα λάβει το χρίσμα του ιερέως απο τον επίσκοπο Κεφαληνίας και Ζακύνθου Θεόφιλο, έστω και αν είψε σοβαρές επιφυλάξεις για την δυνατότητά του να ανταποκριθεί στις ποικίλες ευθύνες του αξιώματος. Το 1577 ο άγιος Διονύσιος παίρνει την μεγάλη απόφαση να επισκεφθεί τους αγίους τόπους. Πρωτίστως όμως θα επισκεφθεί την Αθήνα, προκειμένου να λάβει την ευλογία του επισκόπου Νικάνορα. Όμως η θεολογική πολυμέρεια και το βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα του Αγίου Διονυσίου, δεν πέρασαν απαρατήρητα απο τον Νικάνορα που εντυπωσιασμένος, εξετίμησε πως στο πρόσωπό του βρήκε τον καταλληλότερο ιερωμένο για την χηρεύουσα τότε επισκοπή Αιγίνης. Για τούτο και απηύθυνε επιστολή πρός τον Οικουμενικό Πατριάρχη Ιερεμία, που του εγκωμίαζε τον νεαρό Δανιήλ. Ο πατριάρχης συνήνεσε στην πρόταση του Νικάνορα και έτσι ο ιερέας Δανιήλ, εχρήσθη επίσκοπος Αιγίνης, με το όνομα Διονύσιος. Απο την έπαλξη του επισκόπου Αιγίνης, ο άγιος Διονύσιος θα επιδοθεί σε ένα πολυεπίπεδο κοινωνικό και πνευματικό έργο, ανακουφίζοντας τους κοινωνικά και οικονομικά αδυνάτους και προσφέροντας με το υψηλό θεολογικό του φρόνημα, ηθική ανάταση, σε όλους τους κατοίκους του νησιού. Πάραυτα ο Διονύσιος αισθάνονταν πάντα ότι φυσικός του χώρος ήταν ο μοναχισμός, ενώ παράλληλα είχε υποσκαφθεί απο την υπεράναλωση των δυνάμεών του η υγεία του. Πήρε έτσι την απόφαση να παραιτηθεί του επισκοπικού αξιώματος και για τούτο απέστειλε επιστολή παραιτήσεως, τόσο πρός τον πατριάρχη Ιερεμία, όσο και πρός τον

Μητροπολίτη Αθηνών Νικάνορα. Ο πατριάρχης όμως επ ουδενί λόγω ήθελε να παραμείνει αναξιοποίητο το πελώριο ηθικό και πνευματικό κεφάλαιο του Διονυσίου. Τον παρότρυνε έτσι μετ επιτάσεως να αναλάβει καθήκοντα χωροεπισκόπου Ζακύνθου. Όμως δεν ήταν αρεστή στο περιβάλλον του επισκόπου Ζακύνθου, η υψηλή αποδοχή και η αγάπη με την οποία περιέβαλλε ο λαός του νησιού, την ακαταπόνητη θεολογική και κοινωνική δραστηριότητα του Διονυσίου. Τον διέβαλαν έτσι για δήθεν υπέρβαση των θεολογικών του αρμοδιοτήτων, στον διοικητή του νησιού Νικόλαο Δαπόντε. Ο τελευταίος ζήτησε την παραίτηση απο το αξίωμα του χωροεπισκόπου του Διονυσίου και ο άγιος για να αποτρέψει την δημιουργία αντεγκλήσεων παραιτήθη αμέσως.

Ένα όμως αξεπέραστο σε αλτρουισμό γεγονός, που καταδεικνύει το ηθικό μεγαλείο του αγίου Διονυσίου, είναι αυτό της προστασίας του δολοφόνου του αδελφού του. Όπως διασώζεται απο έγγραφες κοινωνικές μαρτυρίες στα Βενετικά αρχεία, οι οικογένειες Σιγούρου και Μονδίνου έτρεφαν μεταξύ τους αβυσσαλέο μίσος. Και οι χειροδικίες ήταν σύνηθες φαινόμενο ανάμεσα στις δυο οικογένειες. Σε κάποιαν απο αυτές ο αδελφός του Αγίου Διονυσίου, Κωνσταντίνος έπεσε νεκρός. Και στην προσπάθειά του ο δολοφόνος να διαφύγει απο τις αρχές, ζήτησε άσυλο σε ένα μοναστήρι στο οποίο ηγούμενος ήταν ο άγιος Διονύσιος, χωρίς να γνωρίζει όμως την συγγένεια μεταξύ του μοναχού και του δολοφονηθέντος Κωνσταντίνου. Μόλις έφτασε λοιπόν στην μονή ο Μονδίνος ερωτήθηκε απο τον Διονύσιο γιατί ζητούσε καταφύγιο, ενώ δεν επιτρέπονταν η παραμονή σε λαϊκούς. Η απάντηση τότε του Μονδίνου ήταν πως εκυνηγούνταν απο τους Σιγούρους, που τους είχε δολοφονήσει τον αδελφό Κωνσταντίνο !!! Αλλά και το απαράμιλλο ηθικό μεγαλείο του Αγίου Διονυσίου; Παρόλη την άφατη θλίψη του για τον θάνατο του αγαπημένου του αδελφού, όχι μόνο έκρυψε προσωρινά τον φονιά, αλλά τον βοήθησε συνάμα και να φυγαδευτεί. Με τον τρόπο αυτό ο εμπνευσμένος μοναχός, αλλά και ύψιστος υπηρέτης του κηρύγματος του ευαγγελίου, δίνοντας έμπρακτο παράδειγμα απροσέγγιστης χριστιανικής αγάπης, με την θυσιαστική προσωπική του μαρτυρία, απέτρεψε ένα ακόμη έγκλημα αντεκδίκησης, ενώ έδωσε την δυνατότητα μεταμελείας στον δολοφόνο για την ειδεχθή πράξη του.

Στη δύση του βίου του ο άγιος Διονύσιος είχε καταφύγει στο Μοναστήρι της Θεοτόκου της Αναφωνήτριας, όπου και τον επισκέπτονταν πλήθος πιστών, για να λάβει την ευλογία του, αλλά και τις πολύτιμες συμβουλές του. Απεβίωσε σε ηλικία 72 ετών στις 17 Δεκεμβρίου του 1622, ημερομηνία κατά την οποία η ανατολική ορθόδοξη εκκλησία τιμά την μνήμη του, όπως επίσης και στις 24 Αυγούστου. Τελευταία επιθυμία του αγίου ήταν να ενταφιαστεί στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου Στροφάδων, στην οποία και είχε χηροτονηθεί ιερέας. Τρία χρόνια αργότερα το λείψανο του αγίου, διεκομίσθη στην γενέθλια γή του της Ζακύνθου, όπου φυλάσσεται μέχρι σήμερα – στον ομώνυμο πρός τιμήν του ναό- άφθαρτο και αναβλύζοντας θείο μύρο. Αποτελεί μαζί με τα λείψανα των αγίων Γερασίμου στην

Κεφαλονιά και αγίου Σπυρίδωνος στην Κέρκυρα, ένα από τα τρία ιερά λείψανα του Ιονίου Πελάγους. Το 1703 το οικουμενικό πατριαρχείο ανακήρυξε τον μοναχό Διονύσιο Άγιο της ορθοδόξου ανατολικής εκκλησίας. Ωστόσο και πρίν την επίσημη ανακήρυξή του, ο άγιος Διονύσιος για τον ενάρετο και εμπνευσμένο θεολογικά βίο του, είχε αναγνωριστεί ως ιερά μορφή της εκκλησίας μας, από τον πολυαγαπημένο του λαό της Ζακύνθου. Αδιαφιλονίκητα αποτελεί μια από τις περίσεπτες μορφές της ορθοδόξου εκκλησίας.

Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι M.Sc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

www.panosavramopoulos.blogspot.gr